

# בְּחַלְלָה מִעֵד

וְהִיא אֲבָל בָּבֶד וּמְפַפֵּד מְרוּבָּה עַל נֵר יִשְׂרָאֵל שְׁפָבָד  
וְעַל אָרוֹן הַקִּידָשׁ שְׁנֵשֶׁבָה, שֶׁר וּגְדוֹלָה בִּיְשָׂרָאֵל, צְדָקָתו  
בְּהַזְדָּרִיאָל, רַב רַבְגָּנוֹן גָּנוֹן הַגְּאוֹנִים, שֶׁר הַתּוֹרָה וְהַדָּרָא,  
מְשֻׁשֵּׁת דָּוָרָנו וְאֹתָה וּמוֹפֵת לְדוֹר אָחָרָיו, מְרַנָּא וּרְבָנָא  
**אלֹעֹזֶר מֹשֶׁה הַלוֹי אִישׁ הַגּוֹרְווֹין נִיעַ.**  
אָבִיךְ דָּקָק פִּינְסָק יִצְׁוֹ.

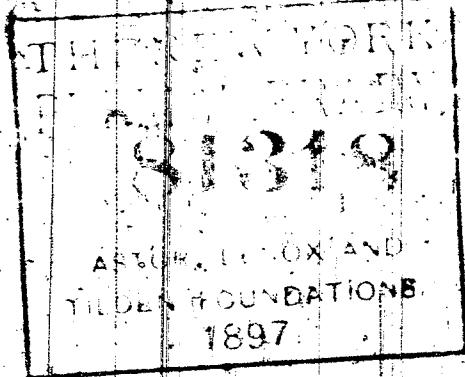
אֲשֶׁר קָוָן עַלְיוֹן, בְּבִיהָמָד הַגְּדוֹלָה דָקָק, פִּינְסָק חַתְנוֹ אֲשֶׁר כָּבָן  
אַמְצָהוּ לוּ, הַרְבָּ וּבוּ רַי בְּרוֹד הַלוֹי עַפְשָׁטִיִּין גַּיִּין,  
יִכְבֹּאוּ בָוּ מַעַט מְהֻרְבָּה טַהוֹלָהָת חַיִּין, מְנֻהָלָת תְּרָתָה,  
צְדָקָתו, חַכְמָתוֹ וּמִדְתָּחוֹ וּבְשָׁרוֹן רֹחֶה וּגְנוֹפָשָׁו וּנְקָבָתָ לְבַטְבָּב,  
זְכָרוֹן לְדוֹר עַלְמָם, זְבוֹרוֹ יִגְנַעַלְעַנְעַן.

---

[נדפס בהוצאות ק'ק פינסק, ווחמair קודש לזכות]

---

וּוְאָדָשָׁא  
מַנְתָּא עַת לְסִפְרָד לְפִיקָּה.



Дозволено Цензурою  
Варшава, 20 Августа 1890 года

Тип. Г. Ю. Рундо Варшава, Тюмашкая 10.

## תולדות ר宾ו הגאון בעז

**הגאון האדריה טרניא ורבנה אלעזר משה לדורי איש הורווין אב"ה דלאק פטסק נ"ע, נולד לאביו הרב הצדיק**

\* אמר הבורת לחיי נכוון להשתיק נפלן מהטעתו הנודול מפה אלה בכטבביס [יעזרני ט' לבדו ולכו ימונ' לטרקה] בטענה מהתא בזעט למונגד כזרלה קמלות "א"ל" ו"אל" וכדומה כטמוץילין בס' מילס גדור גפסל. — ימען כי לדעה נתרנפּו מנג' זכ' בטשות, כי מל פי' יסוד דין בגמרלט מהויניס לומל מילס פלו' כטמוץילין בס' מילס גדור הי', יטווין להכל מחייב סלניליס לסבּין צפאללה מילס הלו', כפי' בוגרל בזכ'.

זה לאון בגמרלט ביום (ד' לח' ט'), ממל ליב רכינט למכום מלכון מגט בניי מילי דטווול פגון וכל לדיק. גאנטלה, פמל ליב, גאנט קחיב זכל לדיק לטרקה (טיטו י), פמל ליב, מטפולייה מגט לנ', מטט זיב' דכתחז (ט' זרכ') וכ' פמל טמאמכ' פני מהגרכס ונו' וכחיב בטשות וטנרכס כיו' יכיך לנו' גדור. וטוווט' דס"ז, מכון סקופיר כקנ'כ' סט' אל טנרכס גרט, מ"כ.

טבולד מנולט או דיביס צויס טקס מהד. מ) כי גדור גאנט מט' כאניך [זהה] כטמוץיליס הווו, כפי' כטמוץיל כלהיה ממכלנן. נ) טז' כאנגה זאך נעלם מט' מלכ' כהנרים זאך לדיק גאנט, גאנט זאך לדרכו במליז גאנט, וגטו זביך כקנ'כ' מה טנרכס כטאנטה דמו טיקיך לנו' גדור כטבולד, מהו זיכוז כת' זאך לדיק גאנט, וט' טווכ' טמא סוף כפ', וטס' בטעות יתקט. וגטירוט טההן זינוקים פראס זאך, זאך מ' צטמוץיל כאניך וטיעו טנרכו. ענאל צטמוץ, וכלהיה ממכלנן כטאנטה. וגטירוט מלעט מלעט צהן יסוד ומקיין לאטנונג עליל "א"ל" פלאג סאנטס בס' מילס נטפל, טפרי דכיזן טכל מעיקר קרטיא מהגרכס, טטזיג זאך נט' טס' גאנט גאנט, צטמוץ טהה זאנטה בס' מילס דיק מ'.

## המפורסם בדורו בכתר שם טוב מתרורה וצדקה ומעשים טובים.

ומפלו לי נימה [כלו לךיס גאנגן] דלאו דזוקט חמ' לאנד סלון קון  
עליה סביכת מואז זו נס כרכרה, פטוט מהיס, כיון עכ"פ היון כפס  
ו مكان למלר הלא כדוריים ממס, ז"ל, הו זיליאן, מפלין טריין זו כונת  
שלפון והנמלר כמס"ב, אולם אריך לברכס צויזן ברכס האסיה מהיס,  
סמו ל"ע [נסמיה פדז], גאנ"ה [נסחאו גנו מלוייס], כ' יפונן שעפה,  
פניאג"ה [פדי נסמן לודוך גאנזא כהיס] וצ'ומק.

הכל צהמה למ' מיינו נזוסט מוקס רמזו להארה נלהך למ' האטוט  
ז"ל זיליאן מהד סס מודס נפפל, וכפיטוועס כהוב נס"ח פ"י מס' פ"ק כפ  
בכטמיצלייס סס ח"ח ז' זומל זאלווע נסחכה כהו טריין למ' טופריפט  
בזקונטיס צהולה על מזס ולסן, וכט"כ צההרט, מע"ל. וע"ז נמי'  
סצמ"ז מס"כ צמ"ז חרכוגה זוכו לנוג, ולכט' צלט' צזיל ממ"ז בגנמלע  
פליכו זוכו לנוג, ז"ע למ'ה מוקס נמננס דל' ישלהל טשר גאנס מגאנווע  
תק נזונות האהנויס, וכמזהה סבדס"ז וחס' למ' מיינו לנוגות אה.

וממנס זוחט يولט לפלה, למאזין פה נוינן לאוציא מלוט פלא  
טהן הארכס סס מודס כי, הזר כפי האזורה, כו' דילע בגנמלע מפוארען  
ולפער זומר דגמאותה למ' מקיימן זאה, כי הלה לפ' מס"כ הצע כוות  
סנמיג'ן דלעריך זומך פלא כמנות ותמס, ז"ל, הו זיליאן צאנץ גאנרין  
צחיין כרכרה, כמו צאניך קקנ"ט מה נגרהס צטוציר קמן כטנומל.  
חאה צאניה מני מוטן בן נכסבנין בס מודס נדול לאו כווניס פהה כאנטה  
סמו לדון ברכה, כמו "צימיכ", "צלייט", "זילו" [יחס דיק חלען]  
"אכ", "אס"ו"ז" וצדומה, זה עפ' פומק כוותה ז"ל בגנאלט דיזימת ספנאלווע,  
טלט צאניך נסונג. כן גס כטזאצ'יליס חוקו נטען פה.

ועיין בטוק מעל"י מיאן סיון יג בעין כטולקם סנדולס צאנטס  
ציען סכתן מה לאגנו: גס כתן [גענון מאהאי מרנלייט]. טל מיכליין נטומס  
לרכגן ד"ל במתה סס מיאה, סכמ' למ' קאליש האגנו [טאנז אקלת צאנן]. למ'  
זוחה זאה ייז' כמ' נס ג', מע"ל. מצויל מוש עד כמס' זיו ואוילט  
גענזה סיה מד סנהעל מלט נסכח בזוי דיזקו כוונס גוזלב. אוולנטס מס  
סכתן "כמ' נס ג'" נס לאפי מאה' מאה' טריין זאה מיפס ג' למ' זאה נס ג'  
עד ז'ו עפ'י בגנאלט.  
וכנס מס צ' גאנז' מז"ג גאנז' צוילט ברכה מהל' צ' הלאן בדוט

טהוד"ר צבי הילוי איש הירוויז נ"ע ב), ולאן הצדקנית  
רבתיה ברעה ובינה והשבלה מרת צערטל נ"ע ב' דרא"ה  
שנת תקע"ח ב) בעיר צעריקוב פלק מאהלייב ג).

עודו בשחר טל א'זרו שם אותן אותה, כי הוא  
מבחרין ההשנה העליונה הניעד להיות לאור עולם ומוות  
לדור דור, ונאם במעלייו התנכר גער זה, כי שם ידע הולך  
ונדר מיטים ליום.

רבינו הגדול נ"ע — טאו עברו עליו ימי התינוקת  
כמעט לא למתר אצל רב ולא שיטש בישיבות ח), וע"כ ה'  
כבוד שבלו חדש עמדו, והרנו המורים והחברים לא אכפת  
עליו עליו, ולבן בסלו דרך לעצמו בחכמת התורה הייתה  
אך מתר אהת לנדר עינויו, והיא מתר האמת, וזהאה נפלאות

נספר סעין מקוס ומעס גומיל ז"ל מוז"ז נ"ל מילך דבנישט ומוגיס ג'ז  
ברלאג כו' שמחצנו פשל' הנטום ה"פ", "גנ"מ" וכ"פ"ס. נ"ז נזול  
כח כהנגן טלה יגנץ מכם מגנגן המשיק יומין כה' , וככלמך מקומות צאלמן  
בכתוב טס מרט נזול נפלר, כמו ממליו ייחנו סמג'וס ז"ל מוז"ז,  
ויליך נזרך כבוגר שלגנץ מהר ציתרנץ ברלאג כשייכת גו', בסיס, כקמות  
אי' גז"יכיט לברכות כפלייס, כמנומל.

ב) משפטת כויזין קייל מהת כמצלחות כתיזטסואן פישלמאן, ואיזל  
סמספחים הותמים מנטס נטס. ט' ס' כויזין, זכל לוחות סמסולס מ' וגטו  
וגן גאנז ממלחה או פאל כהזי דמוקיאס במוועה הלו זקס כגנון ד'  
אנרכס לבי גאנז כתפקיד ר' יעציב נעל כאל'ך זקונן מאן סגנון ד'  
שפיטסל שחייל כקדמה ל' זל'ך נטס ווי סעמדויס, אלהון פלס לברלאג

ג) זעם גאנז למ' דוד נא נבדוק, וכתבען עפ' יאנטועה דסטען  
טפי' נ'ג' בגא, ווילן נפ' זעם גאנז כולדו — מקע'ה.

ד) מקוס מנדי אונז מל' מיטן קאנז סטרא וסנטה רבי יאנט  
טימלעט זי'ג' .

ז) לך זמן מלמג נמל' גאנז סטראס בולדו רבי זי'ג' .  
קלוונמל ריב' .

חדשות בתורה, לא בפלפולים וhilikim הנחונים אז, רק מביקור ובירור כל דין ובכל סוגיא ובכל שיטה מתחום סקירה בתורה שכתב יסודי הושבע", יונפם בי"ג נפות ויארפס נאש אמת תורה ומאהה [כפי שיתברר בפנים הקונטרס הניכח], ונגידו, ישראל השותם לראות מהוה חרש על שמי, התורה אשר לא שעודה גאנז הרור, וגאותו לאווען ביראת הכלוד והטרא פאָד געלַה.

לבד עוזם גדוּ בהזהה היה כליל השלמות בכל חבפת וספרת ישראל, כי נפלא ומצוין בתנ"ך והוא טופר וטונת אותיות התורה המיזוחות ושותה ומשונת בעטמיהם ונקודותיהם וטטרותיהם כמנה מרגליות, ואצל מצינו בחבפת הדקדוק עד שאין למ�לה הימנה, כי מצוין באגדות חז"ל וחכם נפלא בחבפת המספר הנשגב וכו' עד שההפלאו עליו נרילוי חכם זו, ולא חסר דבר סידיעות מוחלחות בעניין הקופות ועברונות ומולחות וטולות וכו', הפלא ופלא.

בימי חורפו השרדל שלא לידנית שבתרה של תורה ע"ז משטרת הרבעות יישלח במסחר ידו, אפס בה במרה שהארה ההצלה פניה אליו במאה התורה, פגתה לו עירף במסחרו ומשלח ידו, כאלו כל מן שמי נפיק ונורע עליו להיות רישא דעתם ודברנה האומתא, אז הוכרכ ננד רצנו לשרת ברבעות בעיר מושבו אז, עיר מצער אמנאשטייטשינא, פלא מאהלייך, ובמשך זמן לא כביר נידו נתן ריחו הטוב עד למרחוק, ובקיים שנה תר"ב לקחוו אחר כבוד הרבעות בעיר העתיקה פינסק יצ"ו, בכבוד והדר פאָד געלַה, ושרת בקידוש שם בשלשים שנה, וינהל את עדתו נס במקל נועם נס במקל חובליס כפי שהיתה השעה צדקה, בקשרו פאָד געלַה ונידאתה הא' ואמת ואמונה נפלאה.

בשנת תרט"ב חלה מחלת הפאראליו, הא' חפאָ רכאיו ונשלו ברביו מלכת ולשונו מדבד, ובכ"ז שרת במשמרת הקודש במעט עד יומו דאָחרון, ובחילתה חדש טנחים אב,

עת מוכנת לפורענות, הקפהagi טחלתו בעז פחה וموت  
התמוטטה בריאתו יום יומ, ובכל משך ימי טחלתו האחרונם  
מלאו בני העיר את הבתי כנסיות ובתי מדרשות בעקת שבר  
להתפלל עלייו, אבן סכך ה' מעבור תפלה וחדראים נצח  
את המזוקים ביום רביעי ששה ימים לחדרש מנ' אב שנה  
הנין למניית לב כל יודעישמו אשא מרוב וקרת חייו —  
כטו שכחו כי עת מועד לבן חי, והזעקה הגיפה את כל  
העיר ושבנהה הקרובה אליה, היא העיר קארליין, ובכל חנות  
קינה וטספֶר ונתקו ותהי העיר לחרדה האללים. — תנצב"ה.  
ויתר דברי גדוולתו, זדקהו ומעלות רוחו ופשرون נפשו  
ונחבת לבו ומדותיו הנפלאות — כחותם בפנים הקוּטרם הניחוי.

### המסנו.

פינסם מנחם אב, תר"ג.

---

## נַחַל דְמֻעָה

ב'ירטיה ט', בענין חורבן ירושלים, אמר הנביא: כה אמר ה' החבוננו וקראו למקוננות ותשאנת עליית נהי ותרדנה עינינו דמעה ועפערינו יולו מים כי קול נהי נשמע מציון איז שדרנו, ע"ב.

הענין צריך ביאור, כי האמנם היו צריכין שדרוז ירושלים למקונות והם מעצם לא היו מטעוררים טבלו, ולהלא כמבואר שדרושים היו, ובודאי גנעה צרתם עד פבם, וגם הפסוק סותר עצמו, כי אחרי שאמר קראו למקוננו לנו, משמע דמעצם ללא מקונות לא יבלו לבכות, והתו כרי חבור אמר כי קול נהי נשמע מציון, הלא בכוכם מעצם, אך הענין יתבהיר על פי המבוואר בפסпри הטעע, ורוב האנשים מרגישים כואת מגפתם, כי כשכאה לאדם צרה נזילה וمرة מאר, אז הוא מנדיל צערו ושבرون לבו נעשה בשרו פאבן ואין לו שום התעדות לבבי, ורק ממשמע קול אלה שמקוננים בוגנו או יתרורה בקרבו כח החיוני ויישוב רוחו אליו ייבכה ויקונן גם הוא.

והנה שדרוי ציון מנדיל כאבם וצורת נפשם נרקשה להם כאבן עד כי לא יכלו מעצמם גם לבכות, והיו צחכים למקונות כדי להשיב להם לתחיה כמאנ'ב, וזהו שאמר קראו למקוננות ותשאנת [הם] עלינו נהי, ואו תרדנה גם עינינו חמעה לנו, וגם או נשמע מציון קול נהי אשר עד עתה לא היו יכולים בזה, ויהיה שיעור ההרזב כי קול נהי גור, בטע כי אן קול נהי גור, ויש הוגנותה באלה בתג'ך.

כך אני אומר, מורי ורבותי, בעמדי הום לשאת קינט  
והגה זהה על אבדן מהנתנו עשרה ראשינו, אבי אבי רבט  
ישראל זקריוו, נאן עוננו מחד עינינו אפורה תפארתנו  
מוריה חמי נאון הנאנים צדיק יסוד עולם טשוש רוננו ובטח  
וכמה דורות הבאים, מרנא. ורבנא אלעזר משה הלוי  
איש ההורווין הגאנד דפּֿאָק פּֿינְסָק עג. הנה עתה  
יום השבעי לאבילותו, ומרוב מרוי לבוי ועצצת רוחו וענמת  
נפש לא יכולתי עד בה לישא נהי על אסונט הנטול והנורא  
זהה, כי נתקשה לבוי ויהי לאבן מרובה צעדי עגען'ן, ורק  
בשמי את דברי המספרדים שקדמוני נתענחת בבח החיות  
בקבי ואספוד ואילילה גם אני.

כוי אמנים כן מורי ורבותי, ידרחי נאמנים כי לב כולכם  
טרה על אברן פארנו וצבי חמדתנו, כאשר ראיית בצרת  
נפשכם בהתפללכם לה' כי יחלימנו ויקימנו מחליהם, וכאשר  
שמעתי את קול הבכי ונגהי שנחפרץ מפיות עשריות אלף נפש  
או בשמעם השטועה הנוראה כי נפל נבבנו.

אבל אדון, לא עלייכם מכואב במכואוב. אתם לא  
תוכלו להרניש את שברי הגדול' וכאבי השרן גדויל פאד  
שבריocabi, גדויל אוום ונורא, אין מנהם לנפשי. זה לי  
בשתיים עשרה שנה שכית' לתורה לשיחתו ולחברתו פעמים  
ושלש בכל יום, זכית' ללמד ולדעת את כל חרכינו בקדש  
מקומו עד שכנו, לא זהה ידי מידו ורוחיו מרהחו, אורו עיני  
לקויט' שושנים ופרחים בחדושי תורה בכל זיוית ופינה, כמעט  
לא עבר יומ שלא נהנית. לא שמע ממנה דגער טה תורה,  
אם במרקא אם במשנה אם בהלכה ואגדה, אילו היהتي  
מביא כל רגע הקשה והוא פתר לי הכל בנהז' ושובה, ובכל  
דבריו היו, שטחים ומארים בנתינתן מסני, כי תורה אמת  
הייתה בפייה ורוח מרים בקדבו, וכל זו לא אנים ליה.  
או ואבי, או בחיים חייתו אהנו לא רשבלה להרניש  
זכותי וטובי ואשרי. אשר הייתה טואה עקי לעצמותי

ורויתני צבאי בבל עת ובל שעיה, ועתה כי שודרתי, הו'  
אראה מה חסר אני, וכחוב לאשי און בן גROL אסוני ועזבונו  
עהה, כי על בן קדרה רוחי ונפשי אל דמי לרנשו לבבי  
הסוחר ולנפשי החותה, כי על בן, אחיו ורعي, סע אהיה  
לבכיות ולקונן על יוננה ואסוננו ושבורנו, נבכה ונקונן אויל  
ירוח לנו.

ואף גם זאת נועל לנפשנו המרה בשפכנו דטע בזמנים  
על אבדן טאהנו רבינו הגhol זצ"ל, כי לא נענש ח"ו בעין  
המתעצל בהספדו של חכם שעליו אמרו חז"ל (שבת ק"ה ב')  
ראו לקובתו בחיו ואינו טאריך יטים, וגם את נשמהו החקו ששה  
נעשה בוה חסד ונ"ר, כי אם אנחנו נתעצל ונענש חלילה  
על ידי זה, ימצא הוא חלילה מ旄ילים בבניהם לאוישר  
הנצח הטובן ומומן לנפשו הטהורה, יعن כי בן אמרו חז"ל  
כל שחייבו נענש על ידו אין מבנים אותו במחיזתו של  
הקב"ה, ועל בן אחיו ורבותי, נבכה ונקונן בטה נפשנו על  
כבודנו שנלה סבנו, אשר לטענו היה גדול ונכבד שם קהיל  
עדתנו, בבל ערי מושב ישראל, ונעשה בוה חסן את החיים  
ואת המתים, כאשר אמרנו.

ומל פי מה זלמריו נרלה לאסניר כוכב סטמאל רב לר' זך סילח  
(ענף קג ה) מהיס לי בכספדי לכס קלינא, כ"ל זימאל גימומ פה  
כזימפעיס כספדו [פ"ל ר'ב] לגבי והספד, ולייט מאניאל הכלית כונת ורין  
רב נז, כי ג'יס סייח לו כונה פזה, ולייט מס'כ' י"ל דחנן למממן חז"ל  
כל קמיהל ברספדו של חכם רהוי לעקוביו בחיו ולמלמד קו"ל כל שמנייר  
מנגד מל ידו טין מכניין מוגז במקיאתו של פקנ"כ, וחתך טמה יתמן  
כחס בכספלו וילך הענן וכטנש וכמיכול הנ"ל והזב לנפדו וע"כ נאכ טל  
כחימים, גלך יכיל טוד מיעך כי העלה נסמות לנווי מלומדים.

וזא סטמאל, מהיס לי בכספדי, כתירך וסמס' זם סזוניפט  
כספדר מוטי, דחנן קלינא, כ"ל גמען מכו וטמקייט זס צמיהים  
צמיההו של קקב"כ, ויקיה כסילוט דחנן כמו לטולס קאנטום, ומילא  
נכ"ת גנמאל מלך כספ"ס טהיר מוכך על מקוס יוזט, כמו כי סלקת

לכתחס, אלו דלעתן מכותש, כיינו עלי מאי, וכמעט שדבַרְתָּן אטאנן ססמאזקות כוון נטולס הגַּתֶּמוֹה.

הַדָּבָר אֲנֵה אַלְךָ לְכֹבֵן זִיְיכֹה כְּפֻוֶּמֶט דְּלֹה לְקַיְבֶּרֶת בְּחַיוֹ לְכַמְּחָעֵל כְּהַכְּפֹדוֹ כֹּל תַּכְסָס, כִּי בּוֹדְקִי יְשֵׁם זֵיכְרַת זִיְיכֹה וּפְטָס, וּכְמָעֵבַס לְעַנִּין כְּטוּבַס כְּשַׂגִּיא זְהִיא מַהְלַךְ יְמִיס מֵדֶבֶת כִּנֶּנֶךָ. כְּוֹתֵל לְהַזֵּב נָמָרִיכֶת יְמִין זָלֶחֶס וּכְוֹ'. נַטַּש יְשִׁיחַ נַדְקָה נִמְהִיל כְּמַתָּפָע פְּעַמִּים גְּנוּכָה סַס כַּמְיִין חַכְס וּכְוֹ'. גַּס יְשִׁיחַ נַדְקָה נִמְהִיל כְּמַתָּפָע כְּמַתָּפָע כְּמַתָּפָע צְחוֹל מַעַל נַפְלָר כְּצַס מֵדֶס כְּצַרְבָּר, בָּמוֹנַי כָּל אַמּוֹרִיךְ אָלָא שָׁעָה עַל מַדֶּס כְּצַרְבָּר, כָּל כְּבוּכָה עַל מַדֶּס כְּצַרְבָּר, וּכְמִנְיָן זַה לְבָמַה עַל כְּסַפְלוֹן צִינָה מַלְדוֹן מַדֶּס כְּצַרְבָּר נַדְזָוָן חַכְס, וּדְצֵרִי חַוְּלָל כָּל גַּכּוֹנָה וּחַכְס, וּדְעָה נַהֲמָרוֹ. וְגַלְלוֹת לְסַבְּגָיר וְלִוְסְבָּכָר כְּעַנְיֵין טַל מַ'דְכָּא כָּל' מַ'דָּבָּא כְּהַנְּדֹוק. סַבְּמַתָּה זָקָנָה יְסָלָל מַחַת כַּחֲרַב כְּפַחַב עַלְיָה כְּבָקָר [סִינֵּי], כְּנוּגִיה, וּמְמָל נִבָּס, אַס. מַקְסָם מַקְבָּלִים הָה בְּהַוָּרָה מַוְעַכְבָּס זָלֶחֶס לְמוֹבַס מָכָל תַּבְּנוֹתָה כָּס, וּסִיעַט שְׂבִימִיט עַלְיָה כְּבָר וּקְבָדוֹ הַוִּיס הַחֲקָיוֹ. וְכַקְדּוֹ כְּגָוֵס' כַּמִּ'וֹנֵם מַ'דְכָּא דְּמַשְׂמָעֵת בְּצַמְונָס קַבְלָג יְצָהָה הַה בְּהַוָּרָה, וּקְבָדָה זָקָרִי מְפֹוֶס בְּטַעַונְדָה זָקָדִים יְמַנוּ. מִלֵּין כְּקָגָבָה הַזָּה כָּהֵדֶס הַלְּחֵת לְפִי מַעֲזֵיזָה כְּלָלָה, זַעַט, וְעוֹז כְּמָרוֹת וְדַקְדוֹקִים שְׁעַנוּ בְּמַפְלִיבִיס זַעַט.

לְמַעַט לְפִיר כְּמַבּוֹמֶכֶת צַעַן זְקַבָּדְלָה מְגַאומָּה סְבָּא בְּרִיפְזָה תְּמִימָה בְּקַזְזִים כְּתוּמָה מַלֵּד, דְּכוֹן חַיְתָן צַס דְּמָא זָקָדִי יְהִוָּה גְּמַזָּה גְּנַבָּמָע כְּזָוּזָה לְאָלָח זָבָבָה, וְכָלִית כְּבָר כְּיָתָה לְהַכְּלִיה קַנְלָח תּוֹרָתָה שָׁעָל פָּה.

וְכֵנֶה מַיְנָעָנוּ לְכָרְכָל הַהֲלָן מַהְרָלָל מַקְוֹ�וָן כֹּל כְּדֶרֶבָה זַעַט, דְּכֹנְדָלָה כָּרָה זָה מַגְלָס זָקָבָק מַדָּוג דְּהָה, הַכְּזָן כְּסָמָחָן לְדַעַר זָה זָה נְקָנִים מַמְּדָבָרִים מַס', עַז עַל כְּלֶפֶטֶק כָּבָב זָם כְּדָרוֹתִי יוֹמָס וּלְיָהָה הַקְּהָדָה זָמִיס וְהַיָּה זָמְתָה, וְמַמְלוֹן חַזָּל מַלְגָּז אָב זְמַנְמָלָה בְּהַנֵּיכָה כְּקָגָבָה עַס מַגְשָׁה כְּדָמָתָה, הָלָט יְקִיְמָוּ יְסָלָל זְמָת כְּחָוָתָה מַוְעַכְבָּס זָלֶחֶס לְהָאֹהֵן גְּנַבָּה זָוָה, וְאָנוּ גַּנוּגָה לְהַס נַמְלָא בְּרִיחַתָּנוּ לְהַס נַמְלָא קַיְוָוס כְּמַוְלָה יְבַטָּל חַקְבָּשָׁה זָמִיס וְמַרְזָה. וְהַיָּנוּ מַפְוָלָר נַפְאָק הַמְּהָלָה גַּנְזָה זָה נַחְרִיתָי וְלִמְמָה מַד מַס נַחְזַקְתִּי כְּהֶלֶל רָנִיל כְּהַמְּתִי, וְגַגְגִיתִאָס בְּכָבָת לְקָרְבָּה זָה סְסָס כְּמַלְאָה.

לְמִינְסָן מִן פִּי דְּרֶסֶת כְּתָנוֹהָמָה כִּי"ל דְּכָלִיפָּת כְּבָר זְעִינִית כְּיִתָּה כְּזַעַנְיָל הַוָּרָה זָבָבָה סְסָס, דְּגַלְגַּל שָׁעַנְבָּן יְסָלָל גַּלְגָּל שָׁעַנְבָּפֶה, יְמִתְבָּאֵב כְּלָסְזָן נַמְלָא כְּלָסְזָן מַלְכִיָּה כְּלָסְזָן זָמִיס זָמְתָה.

ה'קנ"כ נERICA פס יסלהן מלאה כבביל [טורה] סגנון-פה, אנדרט כי מל-פי  
קדנרים קמלה כרתי פRIA מלהן וטה יסלהן. לפ"ז מדריך מהלך תלמיד  
פס למ' נERICA, ר"ל ה'ס למ' יסלהן הוטס בגע' פס-פה זה כרכמי נERICA  
שמחס ועל זה כפיה כהר כננית, זו חקוק במוס ומרן למ' באהי.

ונחיזר למשין בערתו, מה מעס וביצות מוכך לרמי לא-ונדרו בחייב  
לען מהצנ' בככפדו של ה'ס. בס' כב' האקבאל ט' עין כפ' כה'ר  
רכ' על ה'ס בגע' פס, ונרדובין (ס"ו, ה') ה'גמ' שט' רע וכליישל מהד יכח  
ליגמי פמן' לכרונ' מה הקמי יכהל, בטהל' נו ימי חורה מ' ה'ס-פה'  
ו'ז'ינ' נו, פול' כרוכ' ומונחת נקרון זוית כל ה'ס-פה' למד יג'ז'ין' זינ'וד.  
ומתרו בנטרא דכטומה צפה נונ'ה מיט' ביג'ל, דכו'ל' נומל, ק'ג'ה פ'ורס  
בנכח', פול' בגע' פס מהי ליכ'ה למיד', ומונמל מ'ה ד'רוכ' בגע' פס-פה'  
קיום רק נקיים כהמיס, ונבדרכ' ה'ז' הספק ה'ס-פה' לקיומה.  
ו'ג'נו, זה מקובל' בככפדו ב' ה'ס נלהק זמ'ינו ה'ס לקיים ט'ורס  
בגע' פס-פה' לא' לכק'יס כל' ה'ס-פה' ח'יס וקי'יס, ומש' כו'ה כמש' ז  
גנ'ימול פול' בגע' פס, לפ' דעתה כהנ'ז'ה כ'ל, כפית כה'ר כנ'ית וקי'יט  
ק'נ'ור'ה כה'יס וכמ'ז. ב'ס ת'ה'ל ק'נ'ור'ה, וזה סמהע'ל' בככפדו ב'ל' ק'ל'ז'  
ומ'ינו מוז'ה לקיים פול' בגע' פס, נונ'ה נ'כ' נמדק זהוק'ג' מתחילה' ג'מת  
נק'ינ'ה, ז'ל'ינו כליה כה'ר כנ'ית. ב'ל' ק'נ'ור'ה ב'מ'יס וכמ'ול'.

ומעה' נקל' לא'ן מה' ז'ר' כבנ'ו למת'ק' מה' מל' כה'ן כגמ'יר  
בל'זון' ב'ל' כמ'ול' בככפדו ב'ל' "ה'ס" ו'א' למ'ר בככפדו ב'ל' "ה'ס כט'ב"  
כמו נס'טמ'לים כקדומים, מז'וס דל'פ' כמנוח' ב'ז'יך' טו'ס כ'ג'ה נונ'ן ז'ק  
לק' נס'טמ'לה נס'טפ' ח'ה, ז'מ'ס יס'ה וט'ג'ה לקיים פול' בגע' פס-מ'ז'ב,  
ט'ל' כ'ל'זון' פ'ס כ'ז'ר' כ'ל' נ'ס מ'ז' ג'ט' וט'א'ם זמ'ינו פ'ס'ה, ונ'ר'תע'ן' ז'ס  
ב'כ'פדו מ'ין ג'ונ'ין' ז'ז' ס'פ'ונ'ס.

ט'ורי' ורבותי', הגה אם בכלל החכמים אמרו שביהם תלוי  
קיים תורה שבע' פס, ס'כ'ש' ב' ח'ח נדול אהיר ומצ'ין מופלא  
שבנאוניים ככבוד קדושת ארונו' מו'ח-פרנה' ז'רבנה' וצ'ה'.  
מה אוטר לכט' רבותי, התדרטנו כי ידיעתו בתורה שב'ע'ט  
הייתה ידיעה רג'לית כאשר רג'ליין כל הלומדים רג'אנ'ים  
הרחריפים, בל'מוד הנטרא ופלפ'לה ומשאה וטהנה, לא בז'ן  
רבותי, הוא ידע יסוד ותוצ'ית כל הש'ס וכל ספרת ישרא'ל

לאשרום במקור טויצאמ מורה שבכתב. בכחו היה ללמידה תמצית כל דבריו חז"ל מתוך החומש ולהראות בו עטח חכמת חז"ל ויסוד הדינים, תורה שבכתב תורה שבית"ע היו אצלו בתרודה אחת צמודים ואוחזים ואלו". הטקרה, האשנה והגמṭא היו לו כחלי פרטים מחלוקת אחד כלל, וההבדלים עתיקים אין בכך הפה וחט לכללים ולבראים,ומי שדעתך רחבה יבין הדרך לבוא אל חכונתך.

הנה כי בן אדוני רבותי, לי יאי למכבי על אבון מאחנו איר מאיר גדוֹל ונכבד שהAIR לכל העולם באמש באור ובעתיה, סלל אורח בלימוד ברור ומוקק לכל שוטר דרכיו הקדושים, איי לנו כי שודנו מאור יפעה אפר לא נמצא דוגמו לא בדורנו זה ולא בכתה דורות הבאים, כי בהיר ההשגה העלונה היא תבהר בז' להתו עליון על בני דורו ולהAIR באורו כמה חורות אחורי.

למי נקמות פלני והומיס כיינו ווין טב', כי נספוח קלzon ווין טב מוחר, לפיטם כום דיקוס כי נס טב, שכן כאנז כוֹן, כי נטעיאס יאחל יהוט מלכון ויבננו עליו מפנדופיס טביס או קרוינס זברי. לנו בז' וכיו לנו נמקוס לנו, עד כי לה ירניש חצווו, וכמ"ז גנמלה לנו טניכס של יגומיס, לב' וגית דינו טביס בז' יתומיס. וכן פמה ייבז' וישתמי לנו לפנעה ומחרגמיען לפפלוּן, ונולדון בז' פגינו, ככטעל קב' והכס-בקב' הפטל לגנותך יתומיס כייט, טב' לנו ווין טב, יט' כי מפנד למלט מקומו נמכן מפל נסוכן טב' יולדן חסנוז כנטעל ויכיס כוֹן, לנו נס, טב' צמונזר טב' כבנין בגוד מו'ח איז'ן. לנו יולדן נסוכן טניין וליקות גנו למך נס מלכ' זילען נסיטולטו לנו, כי פה משל מהלען גורך גחכמך לממים טאץ נמוש כטעל ווועזע נחתונען כטמלה ומאל טמאל גלע פמייס ומלגיזט נפניזט כטעלס לנו גמלו פאלען. וויסט גלען קלידט ווין טז' כמ"ז ניכמות (ט ט) טט' טז' ווועט פז' גע מעין טלייס, גל מיז אט נמאמע, וככ' גמי ווין טב, כל טרך טב. גע' ממלה מקס טב, כמ"ז'כ.

למנס נכלג נאץ נאץ נאץ מאי' מאט' כטהר כטהר גטנבלג גטנבלג טל חכט, גטנבלט אט טב מיך כטט נטט ומטט טעט יהטט. כי בז' טט' כטנבלט גע

נרטימי פסקוין, ויל דההנו פ"ס מ"ד (קדוזין עב כ) אין דיק גלאץ מ"ז  
כטולס בד בברלה דיק כמותו, ומ"כ יתנו מה לנו כל קרא לא ה'תבנ'ת ה'לוי  
שכ"מ בלה' לנו המורה.

ה'ז בלה' דטה נכסה כי' ז, כי הכל מפורס מה' מה' קראט'וניט  
כם'ל'cis ה'נו כנ'י ל'ס וכו', ומל'ן נרכות (ב' ה) מה' מ'ל'ן ב'ן ק'מ'ל'  
ל'ג'ל'ל', ק'מ'ל' מ'ב'ר' נס'יז'יו פ' ק'ד'וט' ק'ס' נ'ק'מ'ל' ל'ג' מ'ב'ר' נ'פ'ז'יכ'ג  
וכו', ולו' ס"ד דלע'ולס נ'ל'ס פ' מ'יר'ה מ'ל'ס ס'ל' א'מ'יך' ת'פ'פ'ך', מ'כ' כ'מ'י'ז'יר'ך  
ל'ז'ום מ'דר'נ'ת כ'ה'ל'י'ס וכ'ג'ד'יק'יס ז'וו' נ'ל' הו' ד'ו', ו'נד'ו' ר'ל'ב'ינ'ג כ'ג'ט'ר'ך  
ה'ל'פ'י' ז'ב'יס ז'פ'ז'יס, כ'מו'ן.

ה'ל'ו ו'ה'ל'י' כ'מ'ג' כ'י'ז' ז'ג'ל'מ'ר'ס נ'ד'יך' ג'ו'ל' מה' ט'ל' מ'ג'ו'נו, ז'י'ע'ו  
ל'ג'ל', כי' ב'ג'ו'ג' ע'פ'יד' נ'ס' כ'ו'ן' ל'ק'ו'ס' נ'ד'יך' ט'ב' ע'ז' ל'מ' ג'מ'ך' ס'ג'ל'מ'ר' ש'מ'ח',  
ו'ל' ק'ב'ב' מ'ז' ז'ג'ו'ן' "כ'מו'נו", ד'מ'ל'ינ' ד'ו'ג'מ'ת' ל'ז'ו'נו' ל'ה'נו' ז'ל'מו' ד'ו'ק'ה'  
מ'מ'ס' כ'ן' כ'ו', ו'כ'מ'ל' ג'ס'פ'ר' ס' ז'ג'פ'ז'יס' ע'ל' מ'ז'כ' ז'ב'ב' ז'ב'ב' י'מ'ל'ט' מ'ס'  
ז'ז'ו' ז'ב'ב' ח'מ'ץ' ה'נ'י' מ'כ'ל'ן ז'ב'ב' ק'ו'ס' ל'ב'ז' א'ז'ס', י'כ'ל' ד'ו'ק'ה' פ'ס' כ'ס'  
ז'ק'ו'ל'ס' מ'ג'נו' ת'ל' נ'ק'ר'ב' י'ב'ל' ז'ב'ו', ו'כ' פ' כ'ר'מ'ג'ס' פ'ך' ק'ב' א'כ'ל'  
כ'מ'ק'ד' נ'ס' ז'ב'ב' ז'ב'ב' ס'ג'ל'מ'ל' ז'ע'ז' ז'ב'ב' ז'ב'ב' ז'ב'ב' ז'ב'ב'  
"כ'מו'נו" ל'מו' ד'ו'ק'ה', ה'ל'ו' ר'ל' ס'ג'ו'ל' נ'ד'יך' ט'ב' צ'י' ל'מ' ג'מ'ך' ז'ג'פ'ל',  
ומ'כ' ז'ג'פ'ל' נ'ד'יך' י'ס'ז' ט'ול'ס' ז'ג'ו'ז' ז'ג'ו'ז' ז'ג'ו'ז' ז'ג'ו'ז' ז'ג'ו'ז'  
ל'ט' י'ג'ל' ג'נו' המ'ורה'ו.

ה'ז א'ג'ה' כ'ז' מ'ק'ס' ל'ו'ל' נ'פ'ט'ו' ז'ג'מ'נו' מ'ג'ס'פ'ד' ט'ל' ז'י' מ'ס' ז'ז'ב'ט'  
כ'ו'ל'ט' מ'ג'ז'ו'ל'ח' פ'ע'ט' ז'ג'י'ז'ו' ז'ג'י'ז'ו' ז'ג'י'ז'ו' ז'ג'י'ז'ו' ז'ג'י'ז'ו' ז'ג'י'ז'ו'  
ז'ג'י'ז'ו' ז'ג'י'ז'ו' ז'ג'י'ז'ו' ז'ג'י'ז'ו' ז'ג'י'ז'ו' ז'ג'י'ז'ו' ז'ג'י'ז'ו' ז'ג'י'ז'ו'

י'ז' צ'י' ז'ג'פ'ר'ת' ס'פ'ס' ה'כ'ס' כ'ו' ז'ג'ב'ק'ך' ד'ק' ט'ל' ל'ק'ז' ג'נו' ז'ז'ס'  
נ'דו' ז'ג'ו'ל'ס', ו'ז' כ'ו' ז'ג'ב'ה'ן' ז'ל' ז'ג'פ'ר'ל', ו'מ'כ' מ'כ'י'ז' ז'מ'ח'ל' מ'ל' ז'ג'ה'ו'  
ז'ג'ך' ל'ק'י'ס' ד'כ'ל'ו', כ'ד'ין' ג'ל'ג' ז'מ'ח'ל' מ'ל' ז'ג'ה'ו' ז'ג'ה'ו' מ'ל'ג'ל', מ'ז'ל'ג'ל'  
ג'נ'דו' ז'ג'ה'ו' ז'ג'ה'ו' ז'ג'ה'ו' ז'ג'ה'ו' ז'ג'ה'ו' ז'ג'ה'ו' ז'ג'ה'ו' ז'ג'ה'ו'  
ז'ג'ה'ו' ז'ג'ה'ו' ז'ג'ה'ו' ז'ג'ה'ו' ז'ג'ה'ו' ז'ג'ה'ו' ז'ג'ה'ו' ז'ג'ה'ו'

סידורית כהשליחות לאו במקלה נמצאה כבבנין כתלמודיות או מסכלה וסמליו  
ותוסכלחה ומכליה מדריכים וילקוניסים וכל ספרות ישירה בוגדי ובודמי  
קיין כספוד של חבדן פוננו ונודל כבזק סלאו, ונודל כבון זה מין ציד  
סלב למחול.

כבבנין רף לי כל וזה כוות לך טכ"ז כבנלה, צכ"ז מומנטו מביליס  
כבבנין דבון זי בכוויכן כללה מתבבנין כבבנלה כבבנלה כבבנלה לאספידו  
כללה ישמעו לנו, וחין קפפר כוות ת"י לעין בו שטמו ונמוקו.  
ו豁ס כוות מהן למדין כללה מהגדה, הך קמוקס זהו קתירות לאדין  
כהלו בוגמרם למדין נס מהדרה וחנתק, כמו' ככונפה"ג נבגאי בגמרה כבבנ  
ט', ע' כ נרחק לאבאים קלה כהיכ לדין וזה מתקדך דבבנלה נבגאלנו בכיניק  
כבבנין מ"ז כבב ביאם ציחמס ווועיל מות כבב נבכ כי נפת צינכלו, וככגון  
לעיל נטעס כבב נל שאצט רב זמיה יהונלו כבבומיטס כהספער זיינגן מל אס  
כאמ' כ נבג האהמאל בכטלאו כל מוכ קהו מתקיד ימיס וכו', ועוד הלאו כל  
בוחכינו גענטס על ידו פון מגיטין הוהו נמהיגו של פקנ"ק, ויע"ז  
רב ליבזון זמיה ויכבנ ער ידו ועיב גזה עט כהמואס, טע"ז  
ויהי ס"ז זגס זמיה כבב זבוק זבוק לאספידו קאשין לו, ט"כ  
זא"ל לבב נזונת זבוק יספידייזו כלל וממיימת היה נפניר מהדרה בוחכם,  
ודמי' לבנדוול כדור זבוק זבוק זומען לו, מטעס סטטאנז, וכמ"פ  
כטנו", ומ"כ גזה כבב מה זזואה. וication זבוק זזומה משיכחה קון כויה,  
מכס' כבבנלה זומומדק נגעמל כבב זבזון זבזון טזאי זטמן ליטמן  
טמן זז.

ונערכ גלוות רגיאו כבב זזאל הפה זבב  
(כב' ב), זי נח גנטזיך דק' יהאנז, כהה פניה ר' יאנק זי גונזאל, קבב  
סיויס ליברמן ליום זבב  
והנמיה כבב זבב  
זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב  
זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב  
זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב  
זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב  
למגנס כטניין יהאנז מלך נטונג טנס, זבב זבב זבב זבב זבב זבב זבב  
ביהת כטמוץ נטונג קרנוו יומס יוס זונין זינלה נטונג קטילק זי  
כטניאת טל כלכטולס, זטחילוק יוזט לבל מגין, זי זיניאת זטמוץ זטמוץ  
ברניאו יומס זומס זטמוץ ותחכמם כטמוץ להת מטס בכטט כלכט זטטן, כטטן

ידוע לנו, כי בפודם מילנו יוס כנכל הכהן ג'יל במלופקיס כשורדים במלטה  
במחטוגה, וכטולגנו לילם עדין יוס כוות במלופקיס בשוחדים מהעלם פלוני,  
וזנבר יזעע קוה וכמראיכוה זוז למותר, מזח"כ ליקוי הרמל כללית שנכל  
שז'וד בכהן מכם ברגע טרם ממת בזוז עלי כל כזרה הסהן. וזה נ"ב ידוע  
שעמפ"י רוזה הנבה ליקוי חמה כללית עצ דק בזקדים בזעט הונוריה הקטנים.

ועלה נצ'ר מדרגות בזוק מנדולת האנדים נדו'יס ומאל'יזם, י"ט  
האנדים כחצ'גיס בחרבת מカリיכל, י"ז בחרבת אספהקס, י"ט נכית  
חפינאס, י"ט חז'גיס גס צקקה'הס, ובכמבל מנטיסים מלא'ק ר"ג סייד עלאט'ן  
העדס לנכיהם כזמים בכימטה בענישים כרניל יוס, וברון זום, כי  
הסרג'וס וכעדס מילך דק למיליכס, מז'פאתס, לקל'הס ולש'יחס,  
לכל הרחק מקכל'הס וטירס לה ייכל כעדס, י"ע כי לה דמייט נטה, וומט  
גס דמייט להו הכל לה ידענו מנדולתס מה לה נבנו מוחרתס והפחחים  
מזה' כפניהם גדור כזר וווע'ז מגוין שבס זו על פני פמידינה צילם, וווע'  
כנית תמורתו וערכו, וכל קמדינה הוו נס כל' כענישס ערניזיס. נח'ח'ג'יס  
מל געדרו, מל כנון. וזה סייד גומר בכם שז'וד נביס' כל' נטולס,  
יען כי לה כנית חמודה'ו בצע' כטולס.

וכנה צייר'ז'קו המליך קה'יך (מ"ג גנ) זכמ'ז'קו לה כיך נ'גיא מלך  
הסח ביב' פל' פ', בכל גבנו ובכל נפ'נו ומקליו לה כס' גמ'ז, ובב'ג' נ'ה'ה  
כי ההי' בנס לפניו ולמה'ה'יו לה כיס' כמושו, מיל'ב' כנדרו, וע'כ בקמ'ז'ת  
חו'ז כז'יך כה'דר' וכה'סלו'ן לכל' כטולס, וסייד עז'ו כז'ו'ז' וקמ'ל  
וכנה'ה'ו כב'ט' כנ'ה'יס, ר'ל' הסר'ון בל'ו'ן לכל' כטולס, כמו ליקוי הרמ'ס כנג'ת  
כנית בז'ה'יס וצ'ע'ה' הד' מטניות מוהה כל' העולס, כמה' שטולנו.

ומה קלו'ר וקמ'ל כו'ה' ט'ים' וו'יך' כס'לן' פל' ר' יהנן ח'ר  
כיזוע כיס' מדול בל'ו'ן ומי'ל כל' הלמוד ידו'ג'מי' וכח'ז'ק יט'ב'ה' במו'יס  
בנה' וקפין טול'ה' מל' כל' כעוג'ס וכעט'ה' תלמיד'יס לאלא'פ'יס וכמ'ה' דל'ל  
העולס, גומ'ה' ברכ'עדרו קרג'יזו הסר'ון כל' כעוג'ס' כגי'ם' כט'מ'  
כ'ג'ה'יס', כמ'ק'ול'.

ובדורנו זה, לעינינו ולפנינו, או' ואבי', בא' השמש  
בצחרים על כל' כדור ארצנו וחוצה לה בפטירת אדוננו רבן  
של כל' בני הנו'לה מרנא ורבנא הנאר' האדריך מז'וח זא'ל/  
אשר' בכל' מקום שפתח פין' בדורי תורה במושב זקנים וחתמ'ים

וGANIM מצוינים כולם כפו באנטון ראש נגד גאנט הGANIM  
וה זי"ע, וצכל רחבי המדינה פנו אליו בשו"ת זונדר, וכל  
מה שהшиб זונדר דיתה ברוח התורה אמתה כאחד מחראשונים  
בנדברים שטעום וטעירים בנתיבתן מסיננו, אשרי דיתנו שבימינו  
עליה כובב מאיר כוה ואשרי לעירנו שכחה להעשה תלוי אבסניא  
זה קרוב לשניים שנה.

כ"י להניה גדולתו של רבינו הגדול זצ"ל הילג כל לשון  
ובכל עט, ואני חלילה לי ליקח רשות לעצמי למד גדולתו  
חרורו וקדושתו וצדקה, כי בידוע, כל דבר שעשתו ארוד  
ורחב הוא הברה שמודדין בה אותו הדבר גדלה ג"כ, כמו  
סchorות בגדי ימדו באמת, וכברת הארץ בחבל, ובבר נתפרסם  
בשם הנגר"א זצ"ל בפירוש הפסוק ארוכה הארץ מראה דקאי  
על התורה, שהפירוש דוא שבעל לך גדלה ורחבת הרורה עד  
שהתדה שצרייך למדדה בה היא ארוכה מארץ. לך אני אומר  
כ"י להגיד ולטoid גדולות רבינו זצ"ל צרייך שהמניג יהיה ג"כ  
גאון וחכם וצדיק, וזה או אפשר יהיה בכחיו לסייע גדולתו  
בערך, אבל חלילה לי קטן שבתלמיוי לעשות נבה.

אבל למען ישادر זכרון לדור אהרון ואבות לבנים יספרו  
מאשר זכי להזכיר את גהוות וצדקה הגאון הצדיק זצ"ל וידעו  
לספר אף במקצת שבחו, אמרתי לספר לדור אהם המעת טן  
המעט אשר ידעתו ונובחתי לדעת אף מאשר שפעתי מזקני  
גאון דורנו טמעלת גדולתו בתורה, בתוקף אמונתו ויראותו  
את ה', מלבד אהבתו מצות התורה ודוחז"ל, בעוצם ענותנו,  
בנדבת לבו, במעשי הנפלאים ובמרותיו המזingers אשר לא  
ראינו ולא שמענו פאליה בימיינו.

דבר ברור הוא זמאמתה בפי גDOI חכמי הלאו, שנדרול  
היה האיש טדורו ולא היה יכול הורו לדיוות אספתקדיא לקבל  
אורו הגדויל, כמו שאפשר להבט אל השמש בעצים הוקף  
זריחתה, והמעטים שוכו לעמו לפני שנים רבות הבירו  
במקצת את עומק דעתו וחריפת עמינותו. שבלו ותבונתו

הכבהול ומחריד כל לב, כאשר שטחי מרבי גנוון מפוזרים אחד הריף ובך, כי בדברו אותו בדבריו תורה משיטה רחבה בהלמוד היה צריך לאבחן ראשו וליבו בבב' מאצוי בחו' וכדי להפוך ולהשיג את עותק דבריו החrifים והגעלם מכך מית אנטש.

כל ימי גדרתי בין החכמים/גורי הומן ולמדתי דרכיהם בעינה ופעילה של תורה, וראיתי כבוא לפניהם שאלה בכח בעין חמה, כמו בשאלת ענינה וחליצה. ומיינז וחדושין ינדמה עבלי כמה יטיש כבירותה הלהלבה ואח"כ ערבי קנטדים משנים שלוש בוגיען את אשר העלו בעמלם ועוזנס ויטזו עומק הדין. ובבואי לפה תצאתי שאלות באלה באות לפני כבוד מו"ח הגנוון ז"ל, וראתיו קורא חבר השאלה בשתעה קלה ומשיב דבר ההלהבה בשורות מספר ע"פ מקומות נאמנים טמדא וראשנים, ובತשך השעים ראיyi את החשובות שהшибו גונו הדרור בקונטרסיהם באותו עניין, שנשאל והשב רבינו הנדול ז"ל, ואבחן ואשרום לмерאה עיני. כי כל מה שהעלו הם בתשך כמה יטיש באירועות נרולה קלט הוא ז"ל את הסולח הנקייה והחמצית היוצאת מהטsha ומתקן. במשך שעה קלה בשורות מספר הנוטפות מור ועסם וכל מיני מגדים.

או אמרתי בלביו, ברוך המקום שחלק מהכמתו לייחיו, כי רק בכך שכלי אלה טמורים אפשר להקיף עניינים ושיתות שינויים ובירורים ולמצה עופיק הדין דין אמת לאמתו ורקבל בשעת קלה, זכרתי עליו את האמור הרבה קהלה עדף מהוקה שנת העובה אם מעט ואם הרבה יאכל, יגע ד' במי בשלשים שנה מה שאין חלטייך ותווק יכול להגיע במאה שנה, כד אני אומר, יגע דביני בתשך שעה אחת מה שרבים גדולים ונגנים יגעים בתשך כמה יטיש.

ונתבאר העניין בדרך משל, כי אם יעמדו בבית אף שוחות שורות כלים מבלים שונים, ויצו על אחד שיקח נר בידו ויביא ממשם כל פלוני, אוילך זיביאנו, משא"כ אם אין

נֶר בְּיָדו אֹו יַוְרֵחַ לְעִבּוֹר בְּמִשְׁפּוּשׁ הַיד עַל כָּל כָּל יַכְלֵי עַד  
שִׁירְגִּישׁ בְּהַנְּלִי הַמִּבּוֹקֵשׁ.

הַגְּמַשֵּׁל הוּא לְעַנִּין דָּרְכֵי לְמַדוֹּת הַרְאֲשׁוֹנִים הַאֲחֻרוֹנִים  
זֶלֶךְ, הַרְאֲשׁוֹנִים — כָּל שָׁאַלָּה הַבָּא הַלְּיָדָם, מִכְיוֹן שָׁחוֹן בְּקִיאִים  
עַל מְבּוֹנָס בְּכָל הַתְּלִימָד וְהַסְּפָרָת הַמְּסֻתָּעָפָת מִדְחַלְמָד, וּכָל  
הַשִּׁיטָה הִיּוֹ בְּרוֹרָה וּמְסֻדָּרוֹת אֶצְלָם, וְהִיּוֹ נְהִיָּה לְהֹוּ כָּל  
שְׁבִילֵי הַהְלָמָה, הַלְּבּוֹ יִשְׂרָאֵל מִקְוָר אֶתְתוֹ רְדֵין שְׁבָרְגָּלוּמָד וּכְוּ  
וְהִרְוּוּ, אַבְלָה הַאֲחֻרוֹנִים שָׁאַיִן דְּבָקִיאָות וְהַשִּׁיטָה מְסֻדָּרוֹת  
אֶצְלָם בְּתַחְלִית הַנְּרָצָה, טְוַכְּחִים לְחַפֵּשׁ וְלַסְּמָמָה אַחַת כָּל  
הַעֲנִינִים הַשִּׁיבְכִּים וּכְרוּבִּים אֶל הַעֲנִינִים הַהְוָא עַד שְׁלַבְתָּה קָוּלָעִים  
אֶל הַמְּטָרָה, וּמְטָעַם וְהַדָּעַת לְנַבּוֹן נְקָל לְמַהְמָאָה תְּשׁוּבוֹת  
הַרְאֲשׁוֹנִים בְּקָצָר וּשְׁלַח הַאֲחֻרוֹנִים בְּאֶרוֹכוֹת, וּדְרָךְ דָּרְאֲשׁוֹנִים  
שְׁבָאָדוֹנוֹ זֹו הִיְתָה חַדְךָ רְבִינוֹ הַגָּאוֹן זֶל, שְׁהִיָּה אַל בְּלַעַנִּין  
כָּל סְוִנִּיא וּכָל שִׁיטָה מְסֻדָּר וּמְנוֹאָה בְּתַחְלִית הַסִּיחָה וְהַבִּיאָור,  
אֲשֶׁרְיִ עַיִן רָאתָה כָּל אֱלֹהָה.

וְעוֹזֹוּ אֲהַבְתּוּ וְחַשְׁקוּ לְקִיּוֹם הַמְּצֹוֹה, הַאָמָן, וְעַתְּ נְעִימָה  
וּמְתָה נְפָלָת הַיָּא, בָּמָה פָּעֲמִים צְמַצְתִּי לְהַסְּתָּפֵל בְּקִימָוּ  
הַמְּצֹוֹה בְּלִילִי פְּסָחִים, וְאַרְבָּעָטָנוּנִים בְּסָכּוֹת, וְרָאָתָה בְּיַחַדְתָּה  
הַיְהָה מַעֲוֹזָה, כָּל עַצְמוֹתָיו תְּגִלְנָה נִמְמָתָה הַבְּיָין אֶת עַצְמוֹ  
לְקִיּוֹם הַמְּצֹוֹה. בְּחִנּוֹת הַסְּבּוֹת קְדֹטוּ עַיִנִּיו אֲשָׁמָרוֹת וּבְחַבְבָּה צְמָא  
לְמָטִים. כִּן חַנָּה הַוָּא לְמָאוֹר הַיּוֹם לְמַעַן קִיּוֹם מְצֹוֹת לְוָלָבָן.  
זְכוֹרָנִי, וְהַקְּחַטֵּשׁ אֹו שְׁשָׁה שְׁנָוָם כָּאַשְׁר כָּבֵר חַלָּה מְחַלְתָּה,  
מְחַלָּת הַפְּרָאַלְיוֹן רְלֵל, וְהַרְוָפָאִים צְוָהוּ לְהִיּוֹת נְחָרָן וּנְשָׁמָר  
בְּמַאֲכָלוֹ וּמְשָׁקָהוֹ כָּאַשְׁר הָתָוֹ לוֹ סְדָרִי יוֹמוֹ, וַיְהִי בְּהַתְּקִדְשָׁ  
תְּגַלְתָּל הַפְּסָחָה רָאִינוּ כִּי מִכִּין עַצְמוֹ לְקִיּוֹם שְׁתִיָּה אַחֲבָע כּוֹסּוֹת  
זְאַבְּיָלָת שְׁתִי זְיָתִים מְרוֹר וּכְוּ. כָּל הַלְּכֹות סְדָר הַפְּסָחָה, וְלֹאַשְׁר  
בְּיַיִנָּו זְוּרִים מְחַנֵּן הַפְּסָחָה הַעֲבָרָבִי כָּל אֶלְהָ גְּרָטָן לוֹ צָעָר  
וּקְלְקָלָל הַמְּוֹזָן בְּמַשְׁקָה בְּמַהְיָה יְמִים בְּקִשּׁוֹנִי בְּנִי בִּיהְוָנִי אַבְקָשָׁהוּ  
שִׁימְנָעַ הַפְּעָם מְקִיּוֹם אֲלָה הַכְּבָרִים בְּמַלְוָאָם לְמַעַן לאָ יְבָולָע  
לוֹ חַלְילָה, וְאַחֲרֵי אֲשֶׁר הַעֲירָותִי לְפָנָיו מָה שְׁנוּגָעַ לְדִינָא כִּי

אפשר לשפטו לדבריו הרופאים המונעים כל אלה, חזיבנו בטעיטה, אמת נבון הרבר, כי לו שאלי איש בערך מצב בראשו על כל אלה היה פוטרו מכל, אבל בשאנו לעצמו מבין שאבור כי הצער וקלוקל המונו בא לי ע"י קיום מצה שוב לא אסבול מואה ורוח לי, ושאלתו למה אמרוז חז"ל מצטרד פטור טן הסובה, הלא בטה אנשים קבלו עליהם צער הישיבה כדי לקיים מצות ישיבת סובה ובכל זה קייל דאסר גם להחמיר לישב, והשיבנו התחם טעם אחר הוא, רביעין תשבובען תדוור ובמצטרד לא הויבען תדוור והוו כטו דליה למצוה כלל, וראיתי אז כי גביה דעתו פרעתנו אף בטה ישכלה כל אדם להשיג, ענן כי אין לנו שום מושג ספדרת אהבתה והמצוות, אחרי כי לפניהם לב האהוב יכול לפטור ולהייב עצמו בקיום המצאות, וכי הגיעו טעשו למעשה אברהם יצחק ויעקב, אשר לדעתינו מדת אהבתה ה' בז' היה פדרתו של אברהם אבינו כאשר נברא בזה הערה אחת, שמעו נא רבותי.

הלווז הולן נמר וילוטלי קניית פ"ג, וכי סחर כדוריים סמל אטנטיס נסה את מרכס וכו', חמל מרכס נמי קרנג'ר, רצון גשוגו גלו ויזומ נסיך שנשכח טרם לי לנענות מה יחק לנויש פיס עלי מה נציג, מהמול מלה נזקיק יקרת נזק זעט ועצביו מהס הומד לי ואפלו בס נעול, חם וצלם לנו פזיפי בן, הלה כבשטי פת גרי גנסות כיאק, כך יכל מלחין בנטעה טיכו בניו של יוחק נוכס בנטה מהה הכה מלמד עלייס סינעלס וכו', פ"כ. וכענין נצלל מינו מזוהה, דמן כיאק מרכס בא כבשנא, בפס נט אה"ז לא הפלר במק שצמם גנטם כי וגט מהו רצוחיך צוז.

המנס יב נפלת קניין עפ"י מה דקייל (בנה ג' ב') מעגלס ג' נט מדכ פונס מפי קרנג'ר ונזהה לרעס, ועין בקדמת פירוט. כמסילות נסתמך זעל ונזהו קרכות יסוי כטורם דמס שטן קניין פפי דוכ'ק גנטה במנינה צוויי מנוגה לרעה לא יטמע לה, דילכיס כדוריים דמן או גנטה טמלה, יטן כי גנטה למלה נט חזיע צוויי מפוגב גרטט.

ולפי זה יאל נזק כיאק כוות מרכס גמס נטמא סיק נט מס

לדאכ' ר' ל' טמלוּת נְהַרְקָה קִיבָּח בְּלֵבָב לְרוֹאָה פֶּטְמָלָה לֵי וְכַגְּלָבוּ מַטְנָה  
לְנוּנָה , הַוְּ יְמַחֵּק לְעַת קִיבָּח מַחְוִיב גַּסְמוֹעַ לֵי , מְפֻסָּד דְּלַתְמָוָן הַמְּלָקָה לֵי כִּי  
קִוְּהָקָה יְקָלָה לְעַד זָדָה , וְהַגְּזִין דַּעֲקָדָה סִינְיוּ מְפֻסָּד לְרָמָה סְמִין  
מַהוִיכִיס כָּלָל גַּסְמוֹעַ לֵה , הַלְּמָה גַּבְגַּדְתָּה רְזָוִי וְכוּ' , ר' ל' טָלָל בְּךָ גַּדְלָה  
מַבְגָּשָׁה טְלִיךְ וְקִזְוִיס מַעֲקִידָה עַד שָׂזָּה כַּעֲנִין מַמְתָּה יְלָהָק לְהַדְבָּשָׁה לֵי  
לְדַעַת כָּלָל , וּמְכַלֵּן כְּדַבָּל נְקָלָה סִינְיוּ פְּנַוְּתָה לְרָעָה , הַחָרִי כִּי לְזָוִן כְּדַבָּר  
לְגַנְעָן כָּלָל , וּמְמַלְתָּה כִּיְהָיָה מַהוִיכָה גַּבְגַּדְתָּה לְכַבּוֹתָה . וְגַפְתָּה כָּלָל גַּמְמָת גַּדְולָה  
זְמִינָה , כִּיְהָיָה טָלָל פְּנַיָּה כִּיְהָיָה גַּמְקָבָבָה וְוְגַנְתִּי לְגַנְעָן כְּלָל  
סְאָסָה כִּיְהָיָה גַּבְגַּדְתָּה אֶלְתָּה לְלַטָּה לְהַרְבָּה מְזָוָּת , מְזָוָּת לְהַרְבָּה סִינְיוּ  
מְבוֹנָה לְהָעָה , וְדָק מְלָאִים דַּעֲמָכָה סִכְמָה וְמְזָוָּת לְהַרְבָּה זְבָבָה לְלַטָּה כָּלָל  
עַכְסָה סִינְיוּ מַהוִיכָה גַּסְמוֹעַ , גַּמְבָּה הָלָה .

ועניין כוה ממש הלא מצאנו וראינו ברבינו הגדול  
הצדיק זצ"ל , כאשר כתבנו , כי מובהר אשר צער גופו בא לו  
עו"י קיום מצות שוב אינו מצטרע כלל ורוחו לומסתוריפ , נמצא  
שבהרנש לב כוה מתחייב עצמו בכל המצוות , ולא כל ארם  
זובחת להרניש רגש קדווש וטהור זה .

ומטרזתיו הנעלות והנפלאות אם אפרט לספר את כל  
אשר ידרענו ושמענו לא יספרינו לנו שעות הרבה , יונער על  
מדעה אחת מוציינה "שְׁמַצְאָהוּ וְהַרְגָּשָׁתָיו בְּן הַרְאוֹיה לְכָל אָדָם  
לְלַכְתָּה בְּדָרְכָיו" . ידוע הוא לכל בני עירנו כי נהג נשיאוthon  
ברמה והיה חסן מאדר על כבוד התורה והמצויה לבלוי יחוללו  
ותקע עצמו לקיים שלום העיר , ובשהיה צרייך לנער באחד  
על עורתחו את דרכו בוגרנו לכבוד התורה והדת או לקיים  
שלום ומצב העיר והיה בעצם חומו זכעסו נסגר אחר על זמן  
מה והפיג בעטו ואח"כ הוכיח ונער במי שהיה דרוש , ובמעט  
שלא היה מרניש אדם בזה , ואני מרוב בינה שהתבונתי בו  
ובדרכיו הרגשתי בזה ומפניין לעניין הסיבותי דברים עמו עד  
שבאתה לעניין זה שראיתי טבנו בכי לשות פשר הדבר ,  
ונובחת לדעת טumo ונמוקה בזה מפני שעשה הכל לטען כבוד  
זכב"ה , ורצה לעשות בחינה לעצמו אם לתוכלית בן הוא

נווער וקוזף על איש ישראל או רק מפני בעטו, מה עשה הילך והפיגג בעטו, ואז אס גער. וקוזף היה בטוח בנפשו על אדיקת מעשו כי עושה אתה למיין השם יתברך, כי לו לא זאת לא היה עושה בגין אחריו שבביה פג בעטו.

ולכן לפיזא מ"ס חז"ל לה' היכן פיעתס מד טכרכנו זאדי, ולח' מפואר מה הדרז חז"ל צוֹה ובראָה קְנַמּוּרָה מִפְוָרָה צְהֻרָה נֶפֶל פִּינְגָּהָה, פְּלִיהָה צְנַעַטְזָר וְנוּ, כְּזִיךְ מֵת חַמְקִיְּנִי בְּקָנוּלָה קְנַתְּהִי גְּלַנְןְּלַזְוּד וְנוּ וְקִיכְלָה נְבָרִיְּנִי וְנוּ כְּכָוָת טִילָּס, זָוָה תִּיקְתְּהַלְלָה גְּדַגְנָה זָמְרִי, זָגָס פְּנִינוּ מְנֻחָה לְמַת חַנְקָה הַקְּנָה לְעַמְדָקָן בְּלִילְלָה כְּתִיזְגָּעָל הַחֲלָה סְכָרָגָה הַתְּזִמְרִי.

האן ז'ל'ז'ה ז'ל' זמישען ז' נופח בְּנַמְתוּן לְה' כְּקָנָה כְּמַת פְּגָהָם פְּגָה בְּרָגָן זָאָרִי, מְזָוָס דְּלָקָה הוֹרְנוּ כְּבָבִיאָה בְּהָן סְיוּן מְוֹרָבִיס בְּלָקָם פְּבָשׂ כְּנַמְמָה קְגָמָה כְּיָקְמָה פְּמִינָה כְּכָעָס כְּסָוָרָה נֶגֶג כְּכָפָן כְּגָמָה גְּלַמְדוּס כְּמַפְואָר סְוֹפָן-מְסָלָחָה נֶגֶג, טְגָל הַהָלִי סְנַטָּה סְכָרָגָן מְזָיוּן גָּלוּן בְּיַס כְּרָגָן גְּזָוָה מְזָמִרִי.

הַתְּגָנוּנוּ הַהִי גְּנָדוֹת לְרָעִין מְזָהָב יַפְשָׁזְמָת סְכָגָג לְפִינְזָה ז'ל' ז'ל' ז' וְרָמָנוּ לְכָל מְיָס נְעָזָה כְּהָהָס עַל לְבָנו לְזָכוֹר סְנָעָלָס מְוֹנוּ וְכָעָנוּ יְתָגְנִין הַחַכְמָה לְזָעָה קְלָה וְמוּזָה פְּנִין כְּפָקָה בְּינָלָה מְכָמָס עֲנִילָה וְמְלָוָת מְנוּעָת סְרָכָעָם גְּוָלָס, וְכָמ'ס חז"ל כָּל בְּכָוּעָס כָּל מִינָה יְגָנָס צָגָלָעָן גָּנוּ, זָפָ�ת קְמָה וְכָמָה מְלָמְדִים סְכָפָלִינוּ הַזָּל בְּגָנוּת מְדַת כְּכָעָס.

וְעַצְם חָוָמוּ זְהַתְּלָהָבוֹרוּ לְכָבָוד הַתּוֹרָה וְהַמְּצָוָה וְקָזָום הַדָּת — נורא הדבר, טפש מסר נפשו על זה זְבּוּזָא בֵּיה, וְנִקְדִים מ"ש בְּיַלְקוּט סְוֹפָן בְּרָכָה, בְּשָׁעה שְׁטָה מְשָׁה קְבָה הַקְּבָ"ה כְּבִיבָּול וְאָמָר טַיְיָקָום לֵי עַט מְרַעִים זָמִי יְתִיצָבָלֵי עַם בּוּעָלֵי אָזָן, וַיְשָׁרָאֵל בּוּכִים וְאוֹטָרִים צְדָקָתָה הַזָּה עַמְשָׁפְטִי עַם יִשְׂרָאֵל, וּכְפִי הַנְּרָאָה מְהַטְשָׁךְ הַמְּאָמָר, הַזָּה יִשְׂרָאֵל עֲנוּגִים זָאת לְעוֹמָת טָאָמָרוֹ שְׁלַה הַקְּבָ"ה טַיְיָקָום זָמָן, זָאָט אַיִט טְבָוָאָר שְׁיִכְבָּות אַהֲטָשָׁךְ הַמְּאָמָר זָלָן, גָּמָם יִשְׁלַהְיַק בְּפִזְזִיק צְדָקָתָה הַזָּה עַשְׂה וְמְשָׁפְטִי זָמָן כָּמוּ שְׁמָדִיק, הַגְּמָדָא בְּסְנָהָדָרִין ו' ב' עַה"פ וַיְהִי דָה עַשְׂה מְשָׁפְט וְצְדָקָה, פְּרַחְד הַגְּמָדָא אָם מְשָׁפְט אַזְנִין צְדָקָה אָם צְדָקָה אַזְנִין מְשָׁפְט, יְעַזְבָּי

במשפט נקרא קו הדין וצדקה נקרא יתרור הדין, ובמ"ש צדק תרדוף, צדק משלך יותן לו, לעניין ספק מתרנות עניים, עיין חולין קל"ג א', ומישני דהינו פשרה, ר"ל שעה דור בין הבע"ד שבאו לפניו פשרה, ועשה בו נס משפט גם צדקה, אכן בפסק שלפניו א"א לומר בן, דא"ב היא הכוונה, הול"ל צדקת ה' ומשפטיו עשה, נס הלשון עם ישראל אין מדויקת, וגם מה זה שייבות לועת אמרו של הקב"ה כי יקום לי עם מרעים וגנו, ובמש"ב לעיל.

ויל' הביאר, כי במידע היה משה רבינו עטס בקנאת ה' צבאות וקנא לבבורה ה' ותורתו בכל מה דאפשר, ואמן תפה שנגע לו עצמו, לנפו ולכבודו היה עני מבל האדם בטבואר בתורה, והיה מותר על שלו בכל דבר, וזה ביאור המדרש הנ"ל, אמר הקב"ה ט"י יקום לי עם מרעים וגנו, ר"ל טי יקנא קנאתי ממנאציז שמי וכבודיו ומחבר טרעים המבאים אובי וכבודי, ועוניים ישראל לעומתו בשבחו של משה שלא נטה שנס בנוונו לעצמו ולכבודו קנא ותבע עלבונו ונקס עטר וכדורות, מטעות הגאה והנדלה, על זה אף הוא צדקת ה' עשה, ר"ל לעצמו הנגע לו ולבבונו עשה צדקה דהינו שוייה על שלו ובמש"ב דמלת צדקה טורה על יתרור לפני טשוה"ד, ומשפטו עשה עם ישראל, ר"ל משפטו ה' עשה עם ישראל, ר"ל שקנא לבבוך ה' ועשה משפט בתקופ ואומץ הדין.

ובאה הין דרכיו ומנהני כבוד רבינו הגאון ט"ח ז"ל, במקום גהו לתוכו ראיינו ענטנותו להואין ולהקשב נשות לב כל מה שטרדוה אפ' בדברים קלי הערד אם אך ידע שיש להרobar אליו נ"ר או כי מתחיק בזה את טירויות לבו וכדומה, ולא קנא את כבודו אם חולל ע"י פריצי הרור, ידעתי כי מלבו לא נשא עליהם שום שנאה, ואדרבה, בעטקי לבו וריעינו היה מלא רצון ממקרים כאלה — אשר אמנים קרו עתים רחוקות טאה — למתן יהוספו זכויות בעלמא דקשוט,

וכל ומן שלא היה הדבר נוגע לכבוד התורה והחת ימצע  
קיים ושלום העיר, הכל היה שרווי זוחול לפניו.  
ומפני טידעה עד כמה פיתך הניגה על מדת סופרנאל ועתיק למכיס  
פכויה כדין, מלchio לכעיר נזק קה דבורי מוסר גמאלת מלך א. פמלון  
חו"ל, אף חרכך יוכביס מה' על דהעמיין לדנירס על דיזן בורס, ול"ג  
שלו עשו לפניות מזורה כדין. וכבר כהעוררו המפלטיס ען פלאל זק כי  
פלח גוד, כי כלם כמה וכמס פניות האלות ומקלי דיניס עבלו גוד  
בעת כחוקנן, כמו היילן סכתן ועריות וגיטיס נכלויות ומחלות למסורה  
צטו', כמנדר גאנסיה יומת, ומול כל' הלא לא תרכך יוכביס ולק נעל  
מכ שלח עשו לפניות מזורה כדין על זה חרכך. וסואל צממה פנימית  
נדולג, כי לא מ' זליאו עזקה לפניות מזורה כדין מלה כזולם כדין גס  
כו"ה חי' כדר.

המנס הפטון יתנויל סיטן עולם"ד נר"ס (פ"ז ח), כל קמניך פט  
מדוחיו מפנירין לנו מلن כל פטפיו, ע"ז. ונמיהו לפ"ז כבכוז וסלמל טוביס  
לפניות מזורה כדין נבנאותיכס ומדוחיקס חי' ליה המיין, ה' כבכז  
CKERIN' על כל פניות כהמורייס פהשנאו לועל, אבל מכיוון צימכשו כב  
להאנגן לפניות מזורה כדין ולענור על מדוחיקס מלה סעמיין הכל עלי<sup>ו</sup>  
קו' כדין, בתנגן עטפס רקנ"ב נ"כ במדח או זטערמיל כלל על כדין ונטנאו  
על כל הענירותה היג"ל, שעוזו, גמיהו לפ"ז סכעדן מט"יחס לפניות מזורה"ד  
גרס לפס זיענוז על הענירותה כהמזורק שעוזו. זו'ס לא מדריך יוכביס  
טהפקדו עונותיכס כהמורות טלייכס, כמנדר. על דיזן חורה, ר"ג סדרך זס גנטס גנסס  
זהפקדו עונותיכס כהמורות טלייכס, כמנדר.

ופרק טו' לנו ונפלו והצדלותו לעזותה מך פונ' ומסל הכל מיז  
לה' יטומן כי יסופרו כל מפשין וכליוכוין בקדושים מלאך, ותי' ספער נס  
לשבוע ולחדרת, וכלה' נזקה מפער לית מזנ-טל' ידי' ביזוק פנדס אמת  
כמו'כ פרצת קדושים על כסוך והגבת לרעך מקום, ר' עקיינט שמול  
והשנה לרעך כעה'. זה' כלג' גדו' בטורקה, גן עזמי מושאל כי סעל  
חולחות מ"ס (פרצת נרמץיה) כלג' גדו' מוז, ופרטו למפלטיס נטמור  
לנדה' ו'.

וכי' דעה לי' עקיינט יזומת במדקה לשנה (ל' ח') נסכויה כל בנה  
לפני כלג' גמיהו כל קטועכ' כבכוז טמוד. בל רגע' מהה', וטאל' לא' מס

עטף בני מהקה נס הענין ויכוד זה צו על כפוקה מהבנה גרטען כמוך הוא כי כל מהורה כהוואר נטה"י בס. אכן דעתך צו עזמי טיעו מוחלט ככל מה זה ביך לפסקה זה ספל תולדות הום וממן צו זה כל מוחרכת להען גמור.

הן יס לפרא כפונא, כי מפסקה והבנת לרעה כמוך מכוור. רק טניך נהוג כן מעתה כיוון מילוי מתויה קתוליה חכל מין בתקופה שבסכל מודה צו, מטה"כ מפסקה זה ספל הולדות הדר מוחלט בשכל הבנות גלאנו ממקוס מהה, וכל בגיריה נולב הרוזה ודרכוקה זג"ז גמץ בדלה בת ומיילו כל צו הדרת כלס כהמוד נהצנו, ויה"כ פסקה זה מלה פל פעם ויזולר כמזה וויהמת להען כמוך כי מיננה מונה חוקית כה שיט. האה פנס השכל מודע נס כפי בנהנהר ופנול.

ועל פי ית מפהל לפלאם גאנזון זה ספל הולדות גראט גאות אנטו, אנז, גאנד, כמו דכתיב בכל קדרה, ונש למון גאנדרה הדר השכל מוחצת ריק נס מדס ולט כהמוד כצחות גאנל, ויתגרר על פמדאס ככמה מקומות מהדר קרויים הדר וכו', וככבר לנו גראניש פון זיך כמלך וגושה עליו סמל קנדולס וכחפלה, מאנס י"ל בגוונס פזעאך וויהקית, כי ציומן קוי מס ישארל גוי יהיד ומוחחד מכון הטעמאות כמקוועה וממושכל והזק לא צו, כי מיפה מיינ ולטינו, כלן הוועה ונזון מספר נס נקי מסד וזרקה ופייזר לדקה לרטית כמו ניסארל זמאנס סס טווע וויהמת מכחון, ועל זה צו ח"ל נלטן גאנזון מהס קרויזן גאנדן, יפן כי כידוע, כל שמות כטורייס כטורייס עט נפש מיט, כמו מיט, אנז, נס, נס, נס, אפסר לקלוט נס גאנזון לגיס, ואט דמע זכל ישארל כטיט קהה הנדריס, מיט פפסר לקלוט גאנזון רניס, ואט דמע זכל ישארל כטיט קהה הנדריס, ח"ט מהס קרוייס מהט, נ"ל נס כו. האמלה רק עט יטער, גאנז, נס ככונגס זנקרט הדר האלטזון רק נס מדס ולט מיט, אונז, גאנד, נס, לסתות נס, טופס אטיקת ויסוח הכליה כליה נס זכלן זטן סטס יאנז, וזה צו קמיוס מהד, וזה גט סגנה זה ספל פזעאך הדר, וזה מזולר.

באליה ההנגשות היו ספוניות וטמיינות וחימם יקימות שלב קודש מרן רביינו הגאון הצדיק זיל, הוא הריש בצער זולתו ממוש כשלז ואולי עוד יותר, כי הרבה פעמים חזק נפשו מטונה למשך הטיב לווילהו. ומי שלא ראה נתינהו

צדקה בלב שמח ובצער יפה לא ראה לב טוב טיטו, ובזיהר  
היו פניו טארות מרובה שמחה ועליזות הנפש בקרבו אבנהו  
לה"ח וענין הנון, קרבו ופייסו בכתה פיסים ודברי נחים  
עד שהפיג צער מלבו והחיז נפשו.

ואב נתבונן עוד, כי את כל גדולה תורעל וצדקה  
ומרותיו התרומות ורשותיו הנועלות רכש לו בטישך שנות  
חיי צער וענג", באשר ידענו כי רוב ימיו בלה בצער וזנון  
ובטעט לא ראה טובה טיטו, ואך חירותה ותורתה ומצוות  
הי זו מעוזו ובם השעה, אם נתבונן בכל אלה, נסופה ללחות  
ולהכיד עצם קדושתו וצדקהו ונפלאות ההשגה העלינה  
בי כל אלה מצאו להם מקום רחב בנוף טונה בצער וענג,  
ובפרט בטישך שנות שני חייו האחרוניים היה מסובך גם  
ביסורים נאטנים, כי כאסיר שלא היה יושב שמו שיטם  
אסור אל שלחן, כי כשלו נרכיו מלכת וגם לשינו בקדחת  
טלבך צחות, באשר ידענו בולנו, ונסוף על כל אלה  
מעולם לא שטעה בטעט אוזן אדם שהיה עלי טניו  
ואדרבה, הראה פנים שוחקות וזהבות לכל אדם ובזהר  
לבני ביתו אשר אהבת נפש אהבם, וגם בעזם מסונך  
ביסורים לא בטל התמיד זמן ק"ש ותפלה ומצות צחה  
ומע"ט; וכאשר בעינינו לאינו בשעה קללה לפניו צאת נשמה  
הטהורה באה נסיטה צוה להניח לו הפילין וקרא ק"ש וקובל  
עליו עול טלבות שמים ויצאה נשמה בקדשה גבורה,  
בהתבונן בכל זאת, עין בעין נראה כי היה רבינו ז"ל אחד  
מיוחד מבחריו ההשגה העלינה תברח בהם לחתם מופת  
לדור ודור זכותו יגן עליינו.

ואטגמ לא קופח שבדו על סבלו צער ווסורים, כי בה  
לנו מchnות שנكنות על ידי יסורים, במנואר בברכות (דר  
ה) א' רשב"י אומר: נ' מתנות טובות נתן הקב"ה לישאל  
וכולן לא נתנו אלא על ידי יסורים, תורה וארץ ישראלי  
עוולם הבא, תורה שנאמר אחרי הגבר אשר תימרנו יה

ומתורתך תלמדנו, ארץ ישראל דבתי, כי כאשר יסר איש את בנו ה' אלתיך מיסרך וכחיב בריה כי ה' אלתיך מביאך אל ארץ טובה, עולם הבא דבתי, כי נר מצוחיתורה אור ודרך חיים תוכחת מוסר.

הנה אדוננו הנואן הצדיק ז"ל היה לו התורה למסורת תורה אמת בפיו, כל הרורה היה מסודר וברורה לו בתקבילה הסימור והברור, וכל דבריו בה היו קילרין לעיניים, שמחים ומארים. בנתינהן מבני, גם בסגולה ארוץ ישלאל אלה בטה שיבכה את הרבים עליה שהרבה ושובת בח"ה וצרים זה היה נשיא ופָרָנָס הארץ בטה וכמה שפָּעָם והשתדל להרבנות ולקיים ישובה, וחביבה היה לו מאה להרים לה ברכה וצדקה, כאשר ידענו כי מקופת הארץ ישראלי שבביתה הוציאו בכל שנה ושנה כחמש מאות רוז"כ מספק הצדקה שגנתנו על ידו לחלק לצדקה לבני סבוים גודלים מאר שמצאו בקופות תלות תורה ובקור חולים, ינדול עניין החזקת דבר מצוה מעשה המצווה עצמה ובמ"ש בירושלמי פ"ז דסיטה, ברוך הגבר אשר יקים את דברי העשרה, זה שעשה מעמד להחזק יידי לומדי תורה וכו', ובפרט מליצה, הרי שאין ספק לו מר בה שוכנה בסגולה ארץ ישראל. ומן הנה השלייטה, היא האויש הנצחי בעולם שבולו טוב, ידענו באמנה, כי מלאכי טлом יעאו לקבלת פניו הקדוש, ובבבבב הקב"ה בעצמו הצעתעש בו ובאמור (ט"ז ב"ה ב') רוכב ערבות שש ושמחה בבו אליו נפש נקי וצדין, כי שם בעולם האמת ראה הו רגו אמרת נזכרו אשר עלה קימת.

\* \* \*

טורי ורבותיו, הנה הכלויות ההספדר על ארץ גהיל כפילedia. האחד כמ"ש חו"ל (ברכות ו' ב') אגרא דהמקרה דליין, ובירש"י להרים קול בלשון נחי וענמת נפש שיבכן חשבוניים,

והתכליה השני הוא סמבר בכתום (קלהה) והחי ור' אל לבו, ר' ל' שיתן אל לו לסתור מדרות טובות מהטסופה על הנספֶד ובזה יקנה שלמות לנפשו וגם יעשה בו נ' ר' לנשמה הנפטר כי יגַל גָל זבות על ידו.

והנה בונגע לתחילה הראשו כבר יצאנו לפדי, באחד ראיינו כי בהגעה השמואה הנטאה מפטירת רבינו הנחלה ר' ל הקיפה הועקה את כל העיר והה' לחורה אליהם, זטן אז והלאה, זה יום השביעי לאבלותה, כל עין דמע הדטע וכל אבב דוי ומפח נפש, וכחולנו מרטפים צער ענו על אבדנו אוצר חמדת וסגולת ועתרת הפארת ישראל זה, און בונגע לתחילה השנייה, והחי יתן אל לבו, עליינו להשידל עד במא שידיינו מגעת ללבך אל מעשי הקדושים ונקדיש עטינו להדבק בדרפיו הקדושים ובמדתו התורמיות באשה הגרכו זה מעט מהרבה.

וכנס מהבי פלון בכלה, לבך מלך הארץ בית וسلامנו פ' ילו וידכנו כחרותינו ומדוזינו פל' מותנו לדיק מדוך ורבנה סגנון ז' יטן כי לך כל מקום זוכה ולך כל מעחה כולם ומלניך מותם, פ' סן לדעינו לרעל, בגדל נעמנו, פל' מלה מלה לך ביכלה כל מדים פסינט אלקיימך ומבדל כי נסים ויסוד הכל כמעלות המזונאות וכמדום המגוונות, וולסר פ' ים כימתה מחלת נבינו ז', וולסר מליח כקדושים כתוקה נטע זונפְּנו גס צבוגם ננרכ עלי' מהלתו, זנס בזמן ובמקומות גליים נס, וכיום רוחם צלום כעיר ומזכה, מביל לדחנן לבנו מין צלום לשילום נטע פההוותם, כל יחיד צבוגה בהשלה לפניהם, וכל כפה צבוגה במא נטומם, וכל צמא מקרנה מליח זנחי טנה וקילח ותחלוח נפרילת גדל והאנו צבז, וכבוד ישלוט וכוא' וט', ומק נמלך בדרכו כרגוף לטעינו זונגן ליבטי, והוא לנו שך טלה בימיינו לעירנו ככטולך וטהיקה. לנו למינו סוקרים מזו אך לאמתה לנצח מלכו' וממלוכה לרינו כגדול ז' ותט' ז' מים לאחינו וכוכב יהוד חצנו, לך גאנ' עילנו ותחזון זדקיכ והבטמו טנטזים ותטיזו לך סת כנודה קרפְּן כטער סיפה מקדש קומחה לחן ואלנץ' ולחתולת כקסנות.

יבענו אחינו היקרים, כי אכלהם ירעתם גודל גניין

השלום ומעלוריו, בולבם קראתם ארחותו, מ' בהלמ'ד ומהדשים  
ומ' בספריו טופר וסודה ומ' ברעד ושבלו, וע' אמן יקר  
השלום לבוגבם, אך אין זה דרך בסל לכל המטדים ארחות  
השלום, כי יתרבו בלבבם כי בין יעשו וכל מה שייעשו  
לטובה ולמעליה הם עוישים, ועל בן אין מחויבים יותר  
על שלהם.

להנה לא נסחזר העתבם בזה, אחינו, ולוי ירא בדבריהם,  
כי אך טוב בונחכם גם פועלתם, אבל עליהם דעת, כי  
כל טוב איננה טובה יבל מצלה איננה מצעה בפרוע  
פרעות במעבות השalom, ולא עוד אלא שכחן מההיפות  
לדרעות ימנדרעת.

פייט נס מה חיינו ידינו ומלוטינו נדנדי רס"י. דין פלט נתקומי,  
ת"ז פלט סוק ונתחי צלוס נחוץ, וזה נטעו, אמר המתודו הכרוי מהכל  
כף מטה [כ"ל ומ"ה היכפה לנו מ"ק חין צלוס] פ"ל מהתכל זהה ונתחי  
בלוס נחוץ, מכך שחזzos בקהל בגדר כל וכן כו"ה מודר (ט"ז מ"כ)  
מעוזם בלוס ובויה ה' הכל, פס"ל, וככל נתחומו כמפרדים על רס"י  
ע"ל סכ��יק מה ספק סלק סלא כהלא, פ"ל נזון הספק לוי בזוס בלוס  
ונזון רע, וגס מה כו"ה כוכחת רס"י זל.

פמנס על דרך קמוך וכתאות י"ל כונה רס"י קד, כי ה' נאך  
לזון הספק פגנו בישעיה סס, עאל מוח ובורת הוסף מושב צלוס ונורל  
רט, וככא נזון הילה הספק מכוון כי כתוב דבר וויטלו, יזק טור  
ונורת הוּך, מי ספרן כהו' כו' הוּך, טבל נזון סוף הספק מהנו  
מהנמר כלל, כי פחה בעוזם בלוס ומייס בזורה רע, ט"ז זיך דבר  
ווקיפנו, פ"ל ספרן צלוס כו' רזנו הוא זמלה וכדומה.

טבל סהמה כו', כי נטער כסלוס נחצצ כל דנאל לרע, ומפלטו  
דנאל בכוכב נטעמו טוב ומושיע עוזוב, טבל מס' קמאל כסלוס  
נתקפ' וגעב רע, ולפ"ז ספר מפייס נטעב ונורת למ' זכוכ' כיין  
АЗטנס, ר"ל נטע בקמאל כסלוס, וחזו נטע רס"י כמן נטעז מושם בלוס  
ונורת מה סכל, ר"ל כי סכל מה נטער נטער כסלוס רע, וט"כ  
מס"כ רס"י וכולם מה כל כו' כו' כו' כט' וט' רע, ט' פלט ננטני  
כלזון סכ��יק רס"י זל למדנו מה נטערנו

הרי לפניכם אחים קדוקרים, מבואר, כי אין טעם ואין  
טוועל ואין חשוב מהעדך השלום, ואדרבה, כל השיבות  
והטעלות והחשיבות מההפקות בו לרעתו ומגערתו נפחות,  
ובכן אחינו בני עדתנו, שimeo שלום בינו לביןם, שלום אמת  
זקיות, ובעל השלום ישפות עליים שפע שלומים עמוסים  
בכל טוב וברכה, בכלל עמו בני ישראל.

וכיס נחמה. מכאן חוץ בידך וכזו כplies נפרצת פיהם  
סמכותם קרבינו ז"ס כביסים כנגד ירתל גראטס סוף פוזת לכת עלייה  
מל'ה קלגה סנטורה, אעומתנו כמפלטס כי כל נושא על כן קלגה  
כמפלצת נחמה רצנו עוז כלנדות כה. דכתיב כל חלי וכל מלח טבד  
לה מהו נושא זה קול מיתה תלמיד הכם, וומרנו דנהמתן כן כוונתם כביסים  
ליין מכפריס רק על ז'ה קלגות כמלודות, הכל לס חז גדליך חסית יצלה  
מטומט ז'ה קלגה לו ליין מסקת כלום כביסים רק מותה ז'דים.

אתו ורעי, אם אז בומן מן הומנום היינו רק נטשלים  
לשפה פוזה, עתה לא במשל ולא בחידות, רק הננו מטה  
שה פואה, מצבנו איזס ונורא מאך, פרנסתנו מטעטה  
ומחתמעטה, שנאת העמים علينا מהגברת, הקטגוריא חיסיר  
אומץ, תורת רפה וקליש, וכבוד התורה טושפל מאך, הנה  
אם גם עזינו הניעז בנו עד למלחה ראש שבתרתינו הלויה  
במיית צדיקים, הנה לקינו גם בזה, לנו הוסר מעינו ערינו  
ועטרתנו אהוננו, אורנו, מורנו ומאורנו נפש צדיק טושל  
ביראת אלהים רבינו הגאון ז"ל, ואה נפש תורה, חלי  
נא פני אל בעדרנו, חסדיו עוזריו לנו ולעינינו כי  
ידעת מהסורנו. ויאל ח' ולא נסיף עוד לדאבה, אגונה  
ונחיה ונראה בהרבה קרן התורה והמצוות ותשועת ישראל  
ברוחניות וגשמיות, אמן.

הristol להשיג החוברת הנובחית או לשלוח המחר  
עבורה יפנה לפינסק על פי האדעתם עזאת:

Господину Л. Воловельскому, Пинскъ.

Herrn L. Wolowelski, in Pinsk.

A. M. Bank.